

FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Finanssivalvonnan lehdistötilaisuus 19.9.2018

- Suomen finanssisektorin riskit ja tila
- Virtuaalivaluuttoihin tarvitaan EU-tason sääntelyä
- Rahoitusalan varautumista vahvistettava
- Ilmastonmuutos haastaa myös finanssisektorin
- Rahanpesun estämisen valvontaa uudistettava EU:ssa

- Keskustelua ja kysymyksiä

Tilaisuuden puhujat:

Anneli Tuominen
johtaja, Finanssivalvonta

Jyri Helenius,
apulaisjohtaja, Finanssivalvonta

@FIN_FSA

#finanssisektori

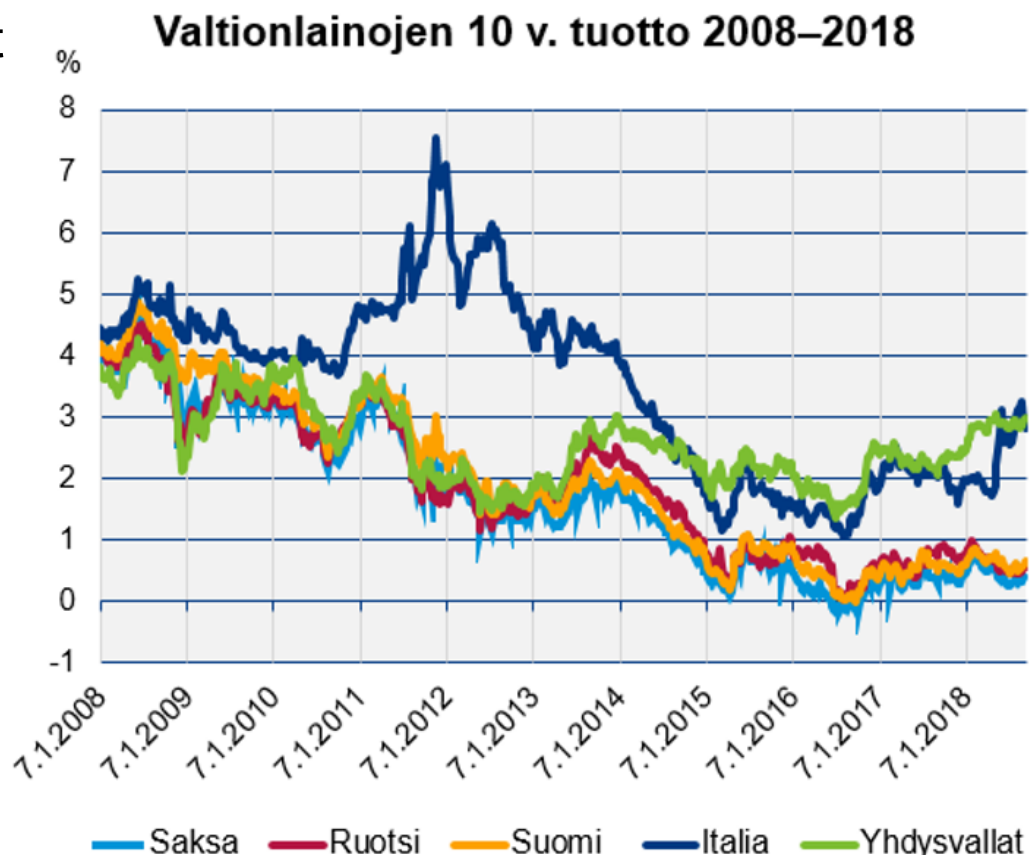

Suomen finanssisektorin riskit ja tila

Kansainvälisestä kehityksestä riski Suomen finanssisektorille: rahoitusolot voivat kiristyä nopeasti

- Yleinen korkotaso ja riskilisät edelleen historiallisesti poikkeuksellisen matalia
 - Tilanteen odotetaan normalisoituvan rauhallisesti
 - Heikommat kehityskulut myös mahdollisia
- Negatiivisia vaikutuksia koko finanssisektorille
- Liiketoimintavolyymien kasvun hidastuminen ja mahdollinen reaalityalouden negatiivinen kierre

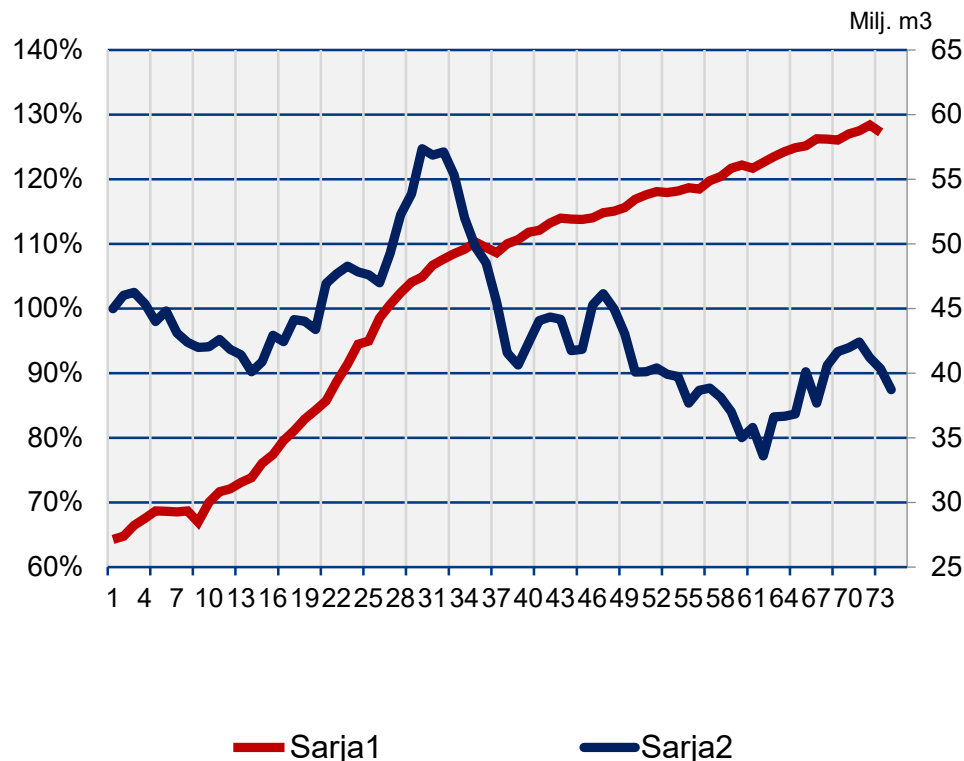
Lähde: Macrobond, viikkohavainnot, viimeinen havainto 17.9.2018

Asuin- ja liikekiinteistömarkkina keskeinen koko finanssisektorille

- Suomalaisen luottolaitosten riskit asuin- ja liikekiinteistömarkkinaan ovat kasvaneet
 - Kiinteistövakuudellisten luottojen osuus on kasvanut kolmessa vuodessa 35 prosentista 43 prosenttiin
 - Luottolaitossektorin huomattaviin riskikeskittymiin kohdistuvat vakavat häiriöt voisivat uhata suoraan tai välillisesti useiden luottolaitosten tervettä kehitystä
- Asuntolainoihin kohdistuvan riskikeskittymän merkitystä lisää kotitalouksien suuri velkaantuneisuus
 - Kasvaneen velkaantuneisuuden oloissa korkotason maltillinenkin nousu voi leikata kotitalouksien kulutusmahdollisuuksia

Kotitalouksien velka-aste ja myönnettyt rakennusluvut 2000 – 2018

Lähde: Tilastokeskus

Digitalisaatio tuo mukanaan mahdollisuuksia mutta myös riskejä

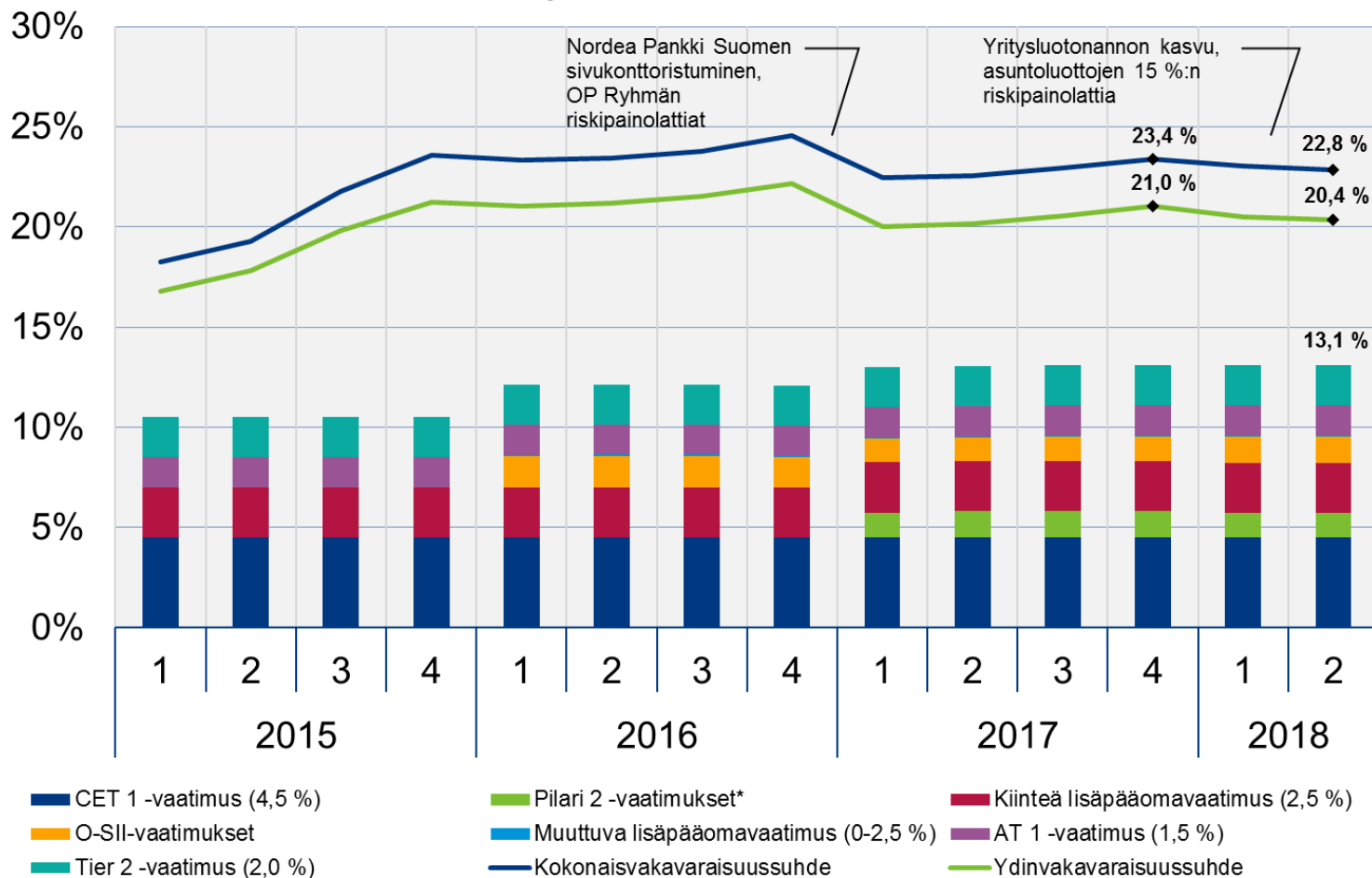

- Mahdollisuuksia tuo toimintaprosessien ja asiakasrajapintojen digitalisaatio mm. uusia, tehokkaampia toimintatapoja ja asiakkaiden tarpeisiin vastaavia tuotteita
 - Digitalisaatio kasvattaa toimijoiden kuluja etupainotteisesti, tuottoihin liittyy epävarmuutta
- Kasvattaa strategista riskiä
 - Yhteistyö/kilpailu big tech- ja fintech -yhtiöiden kanssa
 - Oma kehittäminen vai yhteistyö – riskinä väärät valinnat
- Uudet toimintamallit lisäävät operatiivisia riskejä
 - Operatiivisista riskeistä tietoturva-, kyber- ja tietosuojariskit kasvussa
- Riskinä, että sääntely ei sovellu uudentyyppiseen toimintaan
 - Toimijat testaavat sääntelyn rajoja

Pankkisektorin vahva vakavaraisuus puskurina muuttuvan toimintaympäristön tuomille riskeille

Kotimaisen pankkisektorin vakavaraisuus

Lähde: Finanssivalvonta

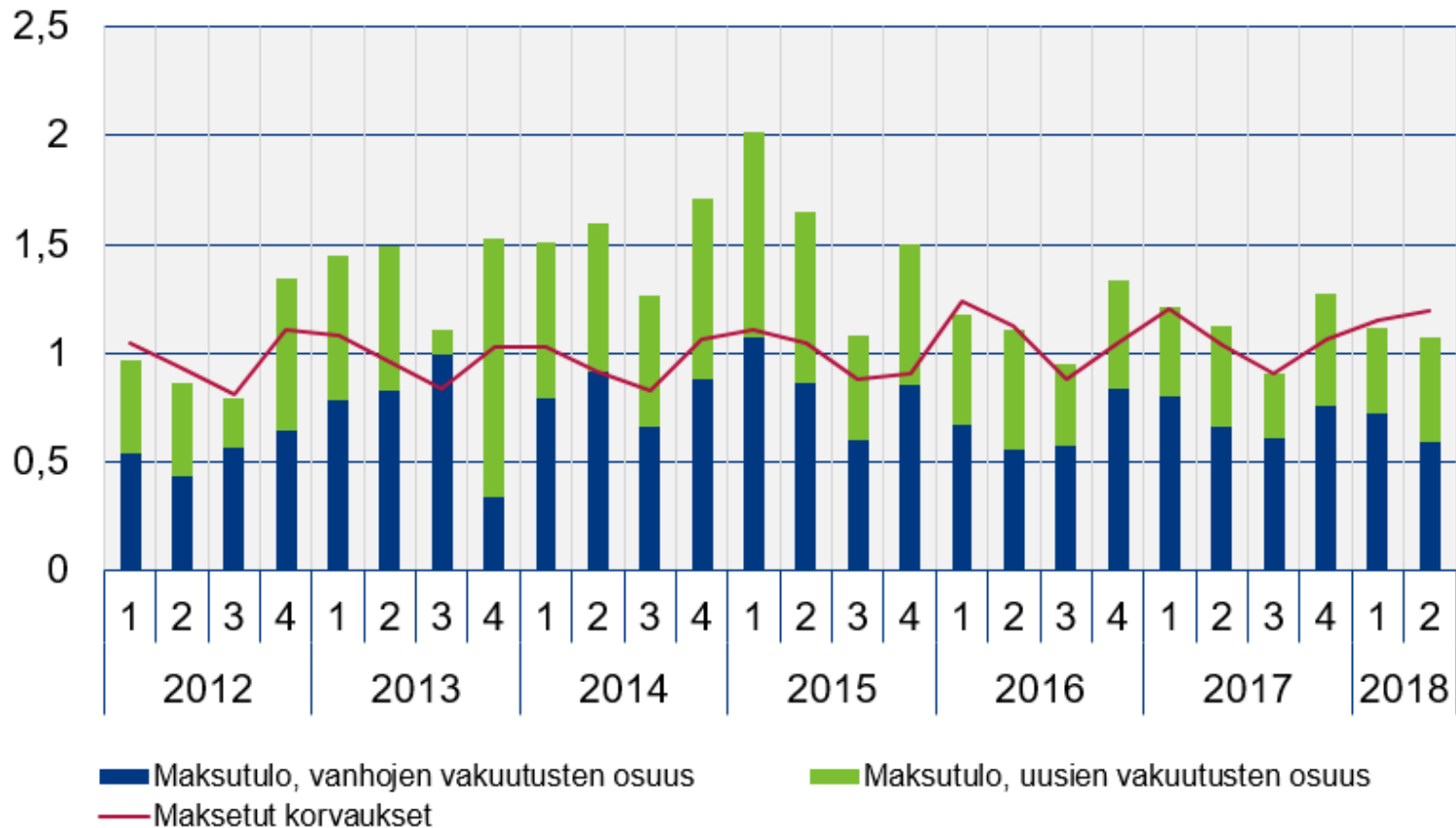
*Pilari 2 -vaatimukset esitetty vain vuodesta 2017 alkaen

Henkivakuutuksen maksutulo on laskussa, mutta vakavaraisuus on edelleen vahva

Henkivakuutussektorin maksutulo ja korvaukset

Mrd. euroa

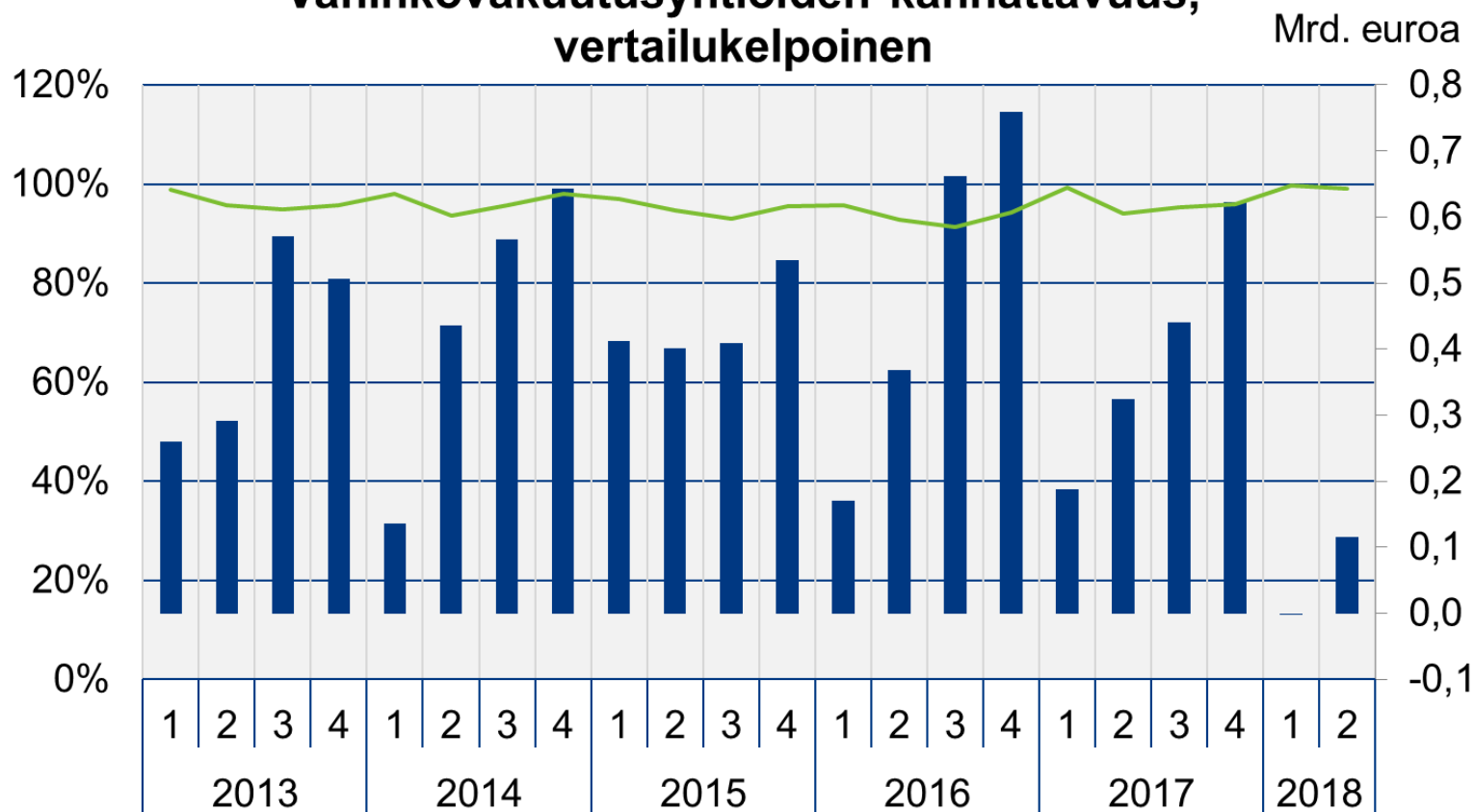

Lähde: Finanssivalvonta.

Vahinkovakuutussektorin kannattavuus heikkeni, vakavaraisuus vahvistui hieman

Vahinkovakuutusyhtiöiden kannattavuus, vertailukelpoinen

■ Kokonaistulos vuoden alusta (käyvin arvoin)

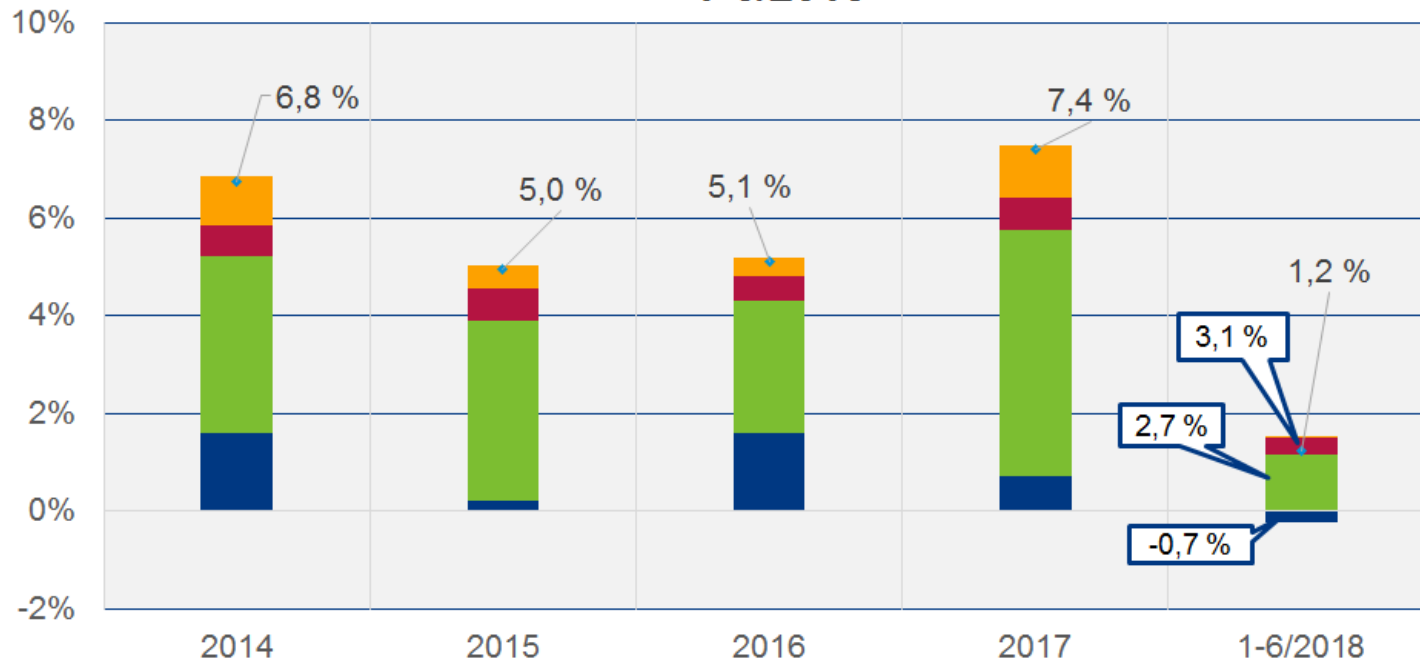
— Yhdistetty kulusuhde, %

Lähde: Finanssivalvonta.

Työeläkelaitosten vakavaraisuus edelleen hyvä, vaikka sijoitustuotot alle tuottovaatimuksen

Työeläkelaitosten sijoitusten kokonaistuotto, sijoitusluokan osuus kokonaistuotosta sekä sijoitusluokkakohertainen tuotto 1-6/2018

Finanssivalvonta

■ Korko ■ Osake ■ Kiinteistö ■ Muut ◆ Yhteensä

Virtuaalivaluuttoihin tarvitaan EU-tason sääntelyä

Virtuaalivaluuttoihin liittyvä liiketoiminta osittain Finanssivalvonnan valvontaan

- Taustalla rahanpesusääntelyn muutos ja virtuaalivaluuttoihin liittyvät väärinkäytökset
- Sääntely tulee kansallisesti voimaan vuonna 2019
 - Lakiehdotus eduskuntakäsittelyyn syksyllä
- Finanssivalvonta rekisteröisi:
 - Virtuaalivaluuttojen vaihtopaikat
 - Lompakkopalvelujen tarjoajat
 - Virtuaalivaluuttojen liikkeeseenlaskijat
- Toiminta Finanssivalvonnan piiriin osittain:
 - Rahanpesusääntelyn noudattaminen
 - Vaatimuksia palveluntarjoajan luotettavuudesta ja asiakasvarojen säilyttämisestä ja suojaamisesta

Virtuaalivaluuttoihin liittyy useita riskejä – tarvitaan laajempaa EU-sääntelyä

- Virtuaalivaluuttoihin liittyvä liiketoiminta on rajat ylittävää – tarve kansainvälisille, vähintään EU-tasoisille sääntelyratkaisuille
 - Euroopan komissio arvioi sääntelykehikon riittävyttä
- Tulevasta sääntelystä huolimatta useita riskejä
 - Täysin spekulatiivisia sijoituskohteita
 - Arvonmuodostukselle ei kiinteää pohjaa eikä valvontaa
 - Tietoturvakysymykset
 - Toimijoiden sääntelyosaaminen puutteellista
- Luoko rekisteröinti väärää luottamusta?

Artikkeli: [Virtuaalivaluuttoihin liittyvien palvelun tarjoajille ehdotetaan sääntelyä ja rekisteröintiä Finanssivalvontaan](#)

Rahoitusalan varautumista vahvistettava

Rahoitusalan kansallista varautumisvelvollisuutta koskevan sääntelyn tulee olla selkeää ja yksiselitteistä

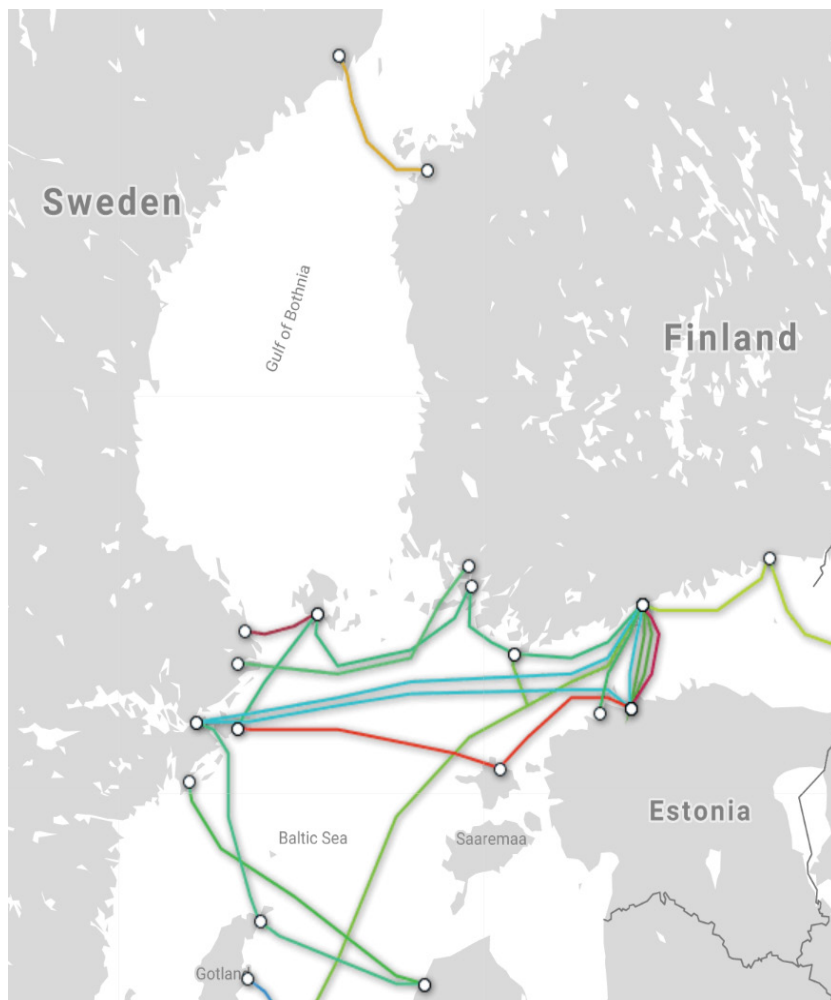

- Rahoitusmarkkinaviranomaisilla on yhteinen kanta
 - Varautuminen jatkuvuuden kannalta merkittäviin matalan todennäköisyyden, mutta korkean vaikuttavuuden riskeihin nykyisin puutteellista
 - Välttämättömiä tietojärjestelmiä ja tietovarastoja tulisi ylläpitää Suomessa vakavien häiriötilanteiden varalta

- VM:n sääntelyehdotuksessa Finanssivalvonnalle tulisi
 - määräyksenantovaltuus
 - valvontavelvollisuus
 - sanktio-oikeus

Työryhmämuistio:

<https://vm.fi/dms-portlet/document/0/571923>

www.submarinecablemap.com

Kansallinen varautuminen on välttämätöntä, koska

- vakavat häiriöt tietoliikenneyhteyksissä Suomen ja muiden maiden välillä voisivat vaikeuttaa tai estää kriittisten rahoitusmarkkinapalveluiden saatavuuden
- tietoliikenneyhteyksien katkaisemisen syy voisi olla myös Suomen sisäisen turvallisuuden varmistaminen
- käytännössä maksu- ja arvopaperiliike ja käteisen rahan palvelut voisivat pysähtyä kokonaan

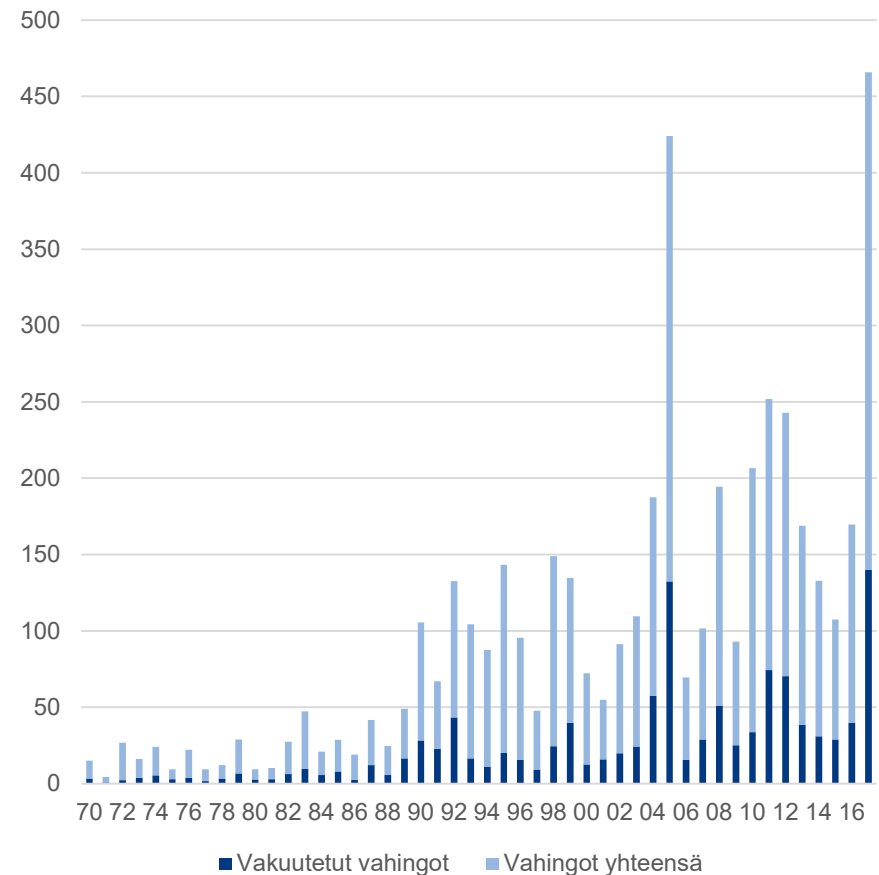
Ilmastonmuutos haastaa myös finanssisektorin

Ilmastonmuutos vaikuttaa talouden rakenteisiin ja myös finanssimarkkinoihin

- Siirtymäriskien, eli puhtaaseen energiaan siirtymisen, vaikutusta sijoitusten arvoon vaikea ennakoida
 - Taloudelliset vaikutukset voivat olla jopa kuusi kertaa aineellisia riskejä suurempia
 - Siirtymäriskien rooli on merkittävä erityisesti Suomessa, johtuen aineellisten riskien keskimääräistä vähäisemmästä määrästä
- Maailmanlaajuisesti vakuuttamattomien luonnonkatastrofien määrä kasvussa
 - Vaikutukset siirtyvät pankkien ja muun yhteiskunnan kannettaviksi

Sääoloista aiheutuneet vahingot 1970–2016

Lähde: Swiss Re

Luvut ovat mrd. USD ja inflaatiokorjattuja

- Vuoteen 2030 ulottuvien EU:n tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan vuosittain 180 mrd. euroa lisärahoitusta
 - Rahoitusvajeen kattamiseen tarvitaan yksityistä rahoitusta (vakuutus-, eläke- ja pankkisektori)
- Komission toimintasuunnitelma kattaa mm.
 - kestävän kehityksen luokittelukehikon
 - vihreitä sijoituksia koskevia standardeja
 - muutoksia läpinäkyvyyteen ja raportointiin
- Komission toimintasuunnitelman toteutus aloitetaan välittömästi
 - Ensimmäisiä lainsäädäntöehdotuksia ensi vuonna
- Finanssivalvonta osallistuu komission sääntelyhankkeeseen

Artikkeli: [Ilmastonmuutos tuo muutoksia finanssimarkkinaan](#)

Rahanpesun estämisen valvontaa uudistettava EU:ssa

- Rahanpesun estämisen (AML) sääntely ja valvonta ollut epäyhtenäistä EU:ssa
 - Perustuu EU:n direktiiveihin, jotka ovat minimiharmonisointia
 - Valvonta on kansallista
- EKP:lla ei ole rahanpesun estämisen valvontavaltuuksia
- Valvonnan tehostamiseksi on suunnitteilla mm.
 - Lisätä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) valtuuksia
 - Lisätä kansallisten rahanpesuvalvojen ja EKP:n välistä tietojenvaihtoa ja yhteistyötä
- Tarve eurooppalaisen AML-valvojan perustamiseksi ilmeinen

- Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että sen valvottavat noudattavat rahanpesun estämisen sääntelyä
- Finanssivalvonnan valvonta on riskiperusteista eli kohdistamme valvontamme pääasiassa suuririskisimpiin valvottaviimme
 - riskejä arvioidaan säännöllisesti ja toimintaympäristön muuttuessa
- Julkisuudessa kuvailtuja Danske Bank -tapauksen kaltaisia rahanpesutapauksia/epäilyjä ei ole ilmennyt valvottaviemme osalta
- Teemme tiivistä yhteistyötä muiden valvojien kanssa erityisesti niiden valvottavien kohdalla, joilla on toimintaa useassa eri maassa

Kysymyksiä?

Keskustelua?

**Jos kysymyksiä herää myöhemmin, olethan yhteydessä
Finanssivalvonnan viestintään:**

Mediapäivystys puh. 09 183 5030 arkisin kello 9–16.

@FIN_FSA #finanssisektori

**FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN**
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

Kiitos!

#finanssisektori

